

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	1638
Land:	Afghanistan
Kilde:	Landinfo
Titel:	Afghanistan: Konsulære tjenester for afghanske borgere
Udgivet:	30. oktober 2024
Optaget på baggrundsmaterialet:	4. november 2024

Afghanistan: Konsulære tjenester for afghanske borgere

- Den afghanske ambassaden i Oslo stengte dørene i september 2024.
- Afghanske borgere i Norge kan få konsulære tjenester ved andre afghanske utenriksstasjoner. Nærmeste ambassade er i Stockholm.

Kunngjøring fra de facto myndighetene sommeren 2024

Afghansk Ministry of Foreign Affairs (MoFA) kunngjorde den 30. juli 2024 på X at dokumenter utstedt ved en rekke vestlige utenriksstasjoner¹, ikke lenger akspeteres av de facto myndighetene. Begrunnelsen var manglende samarbeid med disse stasjonene (Ministry of Foreign Affairs - Afghanistan 2024a).

Bakgrunnen var at Taliban ikke har kontroll over afghanske stasjoner i Europa og Nord-Amerika. Dette er ambassader og konsulater som ledes av personer som var utsendt av og representerte republikken, regimet som ble styrtet 15. august 2021. Dette i motsetning til flere av stasjonene i Afghanistans naboland og i regionen som gradvis har kommet under Talibans kontroll. Ambasadene i blant annet Pakistan, Turkmenistan, Qatar, India, Kina, Iran, Tyrkia og Russland har utsendte fra de facto myndighetene (Majumdar 2022; Siddique 2024).

Den 5. august 2024 presiserte MoFA kunngjøringen av 30. juli (Ministry of Foreign Affairs - Afghanistan 2024b). De facto myndighetene opplyste at dokumenter og forlengelses-stickere utstedt før 30. juli 2024 anses som gyldige og akspeteres som reisedokument av de facto myndighetene. I kunngjøringen på X ble det videre opplyst at enkelte utenriksstasjoner i Europa samarbeider med Taliban, og dokumenter utstedt av disse stasjonene aksepteres av de facto myndighetene. Det dreier seg om følgende stasjoner:

- generalkonsulatet i München, Tyskland
- ambassaden i Spania

¹ De nevnte spesifikt London, Belgia, Berlin, Bonn, Sveits, Østerrike, Frankrike, Italia, Hellas, Polen, Sverige, Norge, Canada og Australia.

- ambassaden i Nederland
- ambassaden i Bulgaria
- ambassaden i Tsjekkia

Art og omfang av samarbeidet mellom disse stasjonene og de facto myndighetene er uklart. Det har ifølge en diplomat på det afghanske generalkonsulatet i Bonn (samtale oktober 2024) ikke vært utskiftning av diplomater ved disse utenriksstasjonene. Taliban får ikke akkreditert diplomater til Europa.

Den afghanske ambassaden i Oslo stengte i september 2024

Den 14. august 2024 hadde Landinfo et møte med ansatte ved den afghanske ambassaden i Oslo om situasjonen etter de facto myndighetenes kunngjøring. På møtet opplyste ambassadør Ghafoorzai at han og resten av staben håpet å få på plass en avtale med Kabul om konsulært samarbeid, slik at de kunne fortsette driften og tjene det afghanske folket.

En snau måned senere, den 10. september 2024, meldte norske nyhetsmedier at den afghanske ambassaden stenger dørene (NRK 2024). Landinfo er ikke kjent med bakgrunnen for at ambassaden i Oslo ble stengt. Også den afghanske ambassaden i London la i september ned virksomheten. Ifølge BBC kom nedstengningen som et resultat av en «offisiell anmodning» fra den britiske regjeringen (Atkinson 2024).

Ifølge en diplomat ved generalkonsulatet i Bonn (samtale oktober 2024) er det kun ambassadene i Oslo og London som har stengt etter kunngjøringene fra de facto myndighetene sommeren 2024. Diplomaten var heller ikke kjent med om andre utenriksstasjoner i Europa enn de fem som er nevnt i Talibans kunngjøring av 5. august 2024 har innledet politisk samarbeid med Taliban.

Hvor kan afghanere i Norge få tilgang til konsulære tjenester?

Etter nedstengningen av ambassaden i Oslo, har den afghanske befolkningen i Norge mistet tilgang til konsulære tjenester innenfor landets grenser. Ifølge generalkonsulatet i Bonn (samtale oktober 2024) kan afghanere i Norge søke om konsulære tjenester ved en hvilken som helst afghansk utenriksstasjon, uavhengig av hvor de er bosatt. Stockholm vil imidlertid være det mest hensiktsmessige for afghanere i Norge på grunn av geografi og avstand.

Ifølge diplomaten er ambassaden i Stockholm under press. Diplomaten presiserte ikke hva slags press det dreier seg om, men det er ikke utenkelig at også ambassaden i Stockholm må stenge på kort varsel.

Passutstedelse ved utenriksstasjoner som ikke samarbeider med Taliban

Det er generalkonsulatet i Bonn som personaliserer pass for utenriksstasjoner i Europa. Utenriksstasjoner som ikke samarbeider med Taliban, utsteder pass kun i

«exceptional cases» fordi konsulatet i Bonn mangler passhefter. Det har ikke vært påfyll av passhefter etter maktovertakelsen.

Dersom en afghaner i Norge er i «urgent need» og trenger pass, kan vedkommende henvende seg til ambassaden i Stockholm eller en annen afghansk utenriksstasjon. Stasjonen vil ta stilling til om det er grunn til å anbefale utstedelse av pass, men generalkonsulatet i Bonn kan i teorien overprøve vurderingen (samtale oktober 2024).

For å få utstedt pass, må søkeren presentere tazkera eller et Identity certificate. Ingen afghanske utenriksstasjoner i Europa utsteder tazkera til borgerne sine. Identity certificate utstedes ved generalkonsulatet i Bonn og en rekke andre utenriksstasjoner.

Diplomaten ved generalkonsulatet i Bonn opplyste at det forekommer at afghanere presenterer forfalskede pass, men forfalskningen er lett å avdekke. Motivasjonen for å presentere falske dokumenter kan være at de trenger reisedokument, eller at de ønsker å endre identitetsopplysninger som navn og alder (samtale oktober 2024).

Forlengelse av gyldighetstiden på allerede utstedte pass ved stasjoner som ikke samarbeider med Taliban

Tidligere utstedte pass kan forlenges med en maskinlesbar sticker/etikett som limes inn i passet. Dette gjøres ved alle afghanske utenriksstasjoner. Slik Landinfo forstår situasjonen, ble praksisen utviklet etter maktovertakelsen i påvente av at utenriksstasjonene igjen skulle få tilgang til passhefter og være i stand til å utstede nye pass.

Stickeren produseres i Bonn og distribueres til alle stasjonene i Europa, Amerika og Australia. Ifølge diplomaten (samtale oktober 2024) har de utviklet en sticker med flere sikkerhetselementer. Kabul har utviklet en annen sticker som er i sirkulasjon, særlig i nærområdene. Det er imidlertid ikke mulig å få forlenget passets gyldighet i Afghanistan.

Generalkonsulatet i Bonn opplyste (samtale oktober 2024) at deres erfaring er at prosessen med forlengelse av pass går raskt, det tar maksimalt en time. Det kreves personlig fremmøte, men konsulatet i Bonn har vurdert å innføre «extension by post». Tjenestepass og diplomatpass forlenges ikke. Vanligvis er forlengelsen på fem år, men den kan unntaksvis være lenger. Selv om passet utløp for flere år siden, kan det likevel forlenges så lenge det dreier seg om et maskinlesbart pass. Håndskrevne pass forlenges kun for «administrative purposes», og for bare ett år.

Et pass som er personalisert eller forlenget ved generalkonsulatet i Bonn etter 30. juli 2024 er, som tidligere nevnt, ikke gyldig reisedokument for en afghaner som ønsker å besøke hjemlandet. Pass med forlenget gyldighetstid gitt av utenriksstasjoner som ikke samarbeider med de facto myndighetene i Kabul, er

godkjent som reisedokument til alle andre land, med unntak av Danmark (Amu TV 2024).

Informasjon om personer som får utstedt dokumenter ved generalkonsulatet i Bonn lagres lokalt og deles ikke med de facto myndighetene. Det samme gjelder informasjon om pass som er forlenget (samtale oktober 2024).

Utstedelse og forlengelse av pass ved utenriksstasjoner som samarbeider med Taliban

Ifølge generalkonsulatet i Bonn er situasjonen ved stasjonene som samarbeider med Taliban annerledes. Diplomaten som Landinfo møtte (samtale oktober 2024), var kjent med at generalkonsulatet i München tar i mot passsøknader og skal ha utstedt flere hundre pass. Her er det Kabul som personaliserer pass. Det fremgår av passet hvor det er personalisert² og hvem som har utstedt passet. Diplomaten mente imidlertid at det ikke var mulig å søke om pass ved de fire øvrige utenriksstasjonene i Europa som samarbeider med Taliban.

Også utenriksstasjonene som samarbeider med de facto myndighetene forlenger allerede utstedte pass, og de bruker stickeren som produseres i Bonn. Det er underskrift og stempel som viser hvorvidt forlengelsen er foretatt av en utenriksstasjon som samarbeider med Taliban eller ei. Et pass forlenget av en stasjon som samarbeider med Taliban, er gyldig reisedokument for innreise til Afghanistan og til alle andre land, med unntak av Danmark.

² I tillegg til Kabul og generalkonsulatet i Bonn, personaliseres pass i Moskva, New York, Saudi-Arabia, Dubai og Australia.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Amu TV (2024, 9. oktober). Denmark stops recognizing extended Afghanistan passports *Amu TV*. Tilgjengelig fra <https://amu.tv/129138/> [lastet ned 23. oktober 2024].

Atkinson, Emily (2024, 9. september). Afghan embassy in London to shut after Taliban sacks staff. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/articles/c70jp1yy7wjo> [lastet ned 23. oktober 2024].

Majumdar, Anwesha (2022, 22. mars). Turkmenistan Becomes 1st Central Asian Nation To Accept Taliban-appointed Afghan Envoy. *Republicworld.com*. Tilgjengelig fra <https://www.republicworld.com/world-news/rest-of-the-world-news/turkmenistan-becomes-1st-central-asian-nation-to-accept-taliban-appointed-afghan-envoy-articleshow.html> [lastet ned 25. juli 2022].

Ministry of Foreign Affairs - Afghanistan, @MoFA_Afg (2024a, 30. juli). *Notice for all Afghan Nationals residing in European countries*. X. Tilgjengelig fra https://x.com/MoFA_Afg/status/1818180461610582042 [lastet ned 23. oktober 2024].

Ministry of Foreign Affairs - Afghanistan, @MoFA_Afg (2024b, 5. august). *Clarification on suspension of consular services at Afghan embassies in Europe, US, Canada and Australia*. X. Tilgjengelig fra https://x.com/MoFA_Afg/status/1820443009479258363/photo/1 [lastet ned 23. oktober 2024].

NRK (2024, 10. september). Afghanistans ambassade i Norge stenger dørene denne uken. *NRK*. Tilgjengelig fra <https://www.nrk.no/nyheter/afghanistans-ambassade-i-norge-stenger-dorene-denne-uken-1.17037450> [lastet ned 23. august 2024].

Siddique, Abubakar (2024, 30. mai). Which Countries Have Relations With The Taliban's Unrecognized Government? *Radio Free Europe*. Tilgjengelig fra <https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-russia-diplomacy/32972530.html> [lastet ned 25. oktober 2024].

Muntlige kilder

Den afghanske ambassaden i Oslo. Møte 14. august 2024.

Det afghanske generalkonsulatet i Bonn. Møte 22. oktober 2024.

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.